

Η σημασία των όρων Λογοθεραπευτής - Λογοπεδικός

A. Λογοπεδικός-Λογοπαιδικός-Ορθοφωνιστής-Θεραπευτής Λόγου και Ομιλίας - Λογοπαθολόγος-Λογοθεραπευτής

Η Λογοθεραπεία δεν 'δημιουργήθηκε' εν κενώ. Από το 1940, κυρίως, και μετά, 'ήρθε' για να αντιμετωπίσει ελλείμματα στην ομιλία και στον λόγο σε παιδιά (που φοιτούσαν σε 'ειδικά' σχολεία της εποχής εκείνης) και σε ενήλικες (με εγκεφαλικές βλάβες λόγω οργανικής παθολογίας ή τραυμάτων από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο).

Στην Λογοθεραπεία, λοιπόν, 'έμπαινε' κανείς είτε από τον χώρο της εκπαίδευσης ή/και της ψυχολογίας ή από τον χώρο της ιατρικής.

Η ορολογία, επομένως, που χρησιμοποιείται αντανακλά και τον 'χώρο προέλευσης'.

Στην ηπειρωτική Ευρώπη χρησιμοποιείται ο όρος "logoped" - με την ανάλογη προσαρμογή στις επιμέρους γλώσσες που ομιλούνται στην ήπειρό μας. Πριν από το 1990 ο όρος 'logoped' γραφόταν 'logopaed' αλλά το 'ae' αντικαταστάθηκε από το 'e' για λόγους ευκολίας.

Η μόνη εξαίρεση είναι η Γαλλία, ίσως και το Βέλγιο, όπου χρησιμοποιείται ο όρος 'orthophonist'. Κι αυτό γιατί οι Λογοθεραπευτές ασχολούνταν με διαταραχές της φωνής σε τραγουδιστές της όπερας (και όχι μόνο), για παράδειγμα (όπως και στο Central School of Speech and Drama στο Λονδίνο το πρόγραμμα του οποίου ήταν εγκεκριμένο από τον College of Speech and Language Therapists του HB)

Στις αγγλοσαξωνικές χώρες (Αμερική, Καναδάς, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Αυστραλία, Νέα Ζηλανδία) ο όρος 'logoped' δεν χρησιμοποιείται. Χρησιμοποιείται ο όρος 'speech therapist' (συνηθέστερος όλων) ή 'language therapist' (ο λιγότερο συχνά χρησιμοποιούμενος) ή 'speech and language therapist'.

Την δεκαετία του '80 κάνει την εμφάνισή της, με δειλά βήματα στην αρχή, στον χώρο της Λογοθεραπείας, η δυσφαγία η οποία πλήττει και τα βρέφη και τα νήπια και τα παιδιά και τους ενήλικες. Η δυσφαγία έχει σαφή οργανική αιτιολογία και η διαγνωστική της διερεύνηση προϋποθέτει την εφαρμογή ιατρικών μεθόδων ακόμη και νοσοκομειακού πλαισίου. Επομένως, η Ιατρική έχει σημαντικό ρόλο να διαδραματίσει τόσο στην εκπαίδευση των Λογοθεραπευτών που ασχολούνται με την δυσφαγία όσο και με την διάγνωσή της και την παρέμβαση σε αυτή.

Έτσι, λοιπόν, η Ιατρική απέκτησε ένα ακόμη ισχυρό έρεισμα στις διαταραχές που πλήττουν την επικοινωνιακή επάρκεια των παιδιών (πέρα από την αφασία των ενηλίκων) - την δυσφαγία, η οποία ήρθε να προστεθεί στις διαταραχές φωνής, στις σχιστίες, στην κώφωση, στις κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις, στα σύνδρομα, στις αφασίες.

Πολλοί Λογοθεραπευτές, λοιπόν, από το 1990 και μετά αρχίζουν να χρησιμοποιούν τον όρο 'speech pathologist' (=λογοπαθολόγος) ο οποίος είναι περισσότερο ιατροκεντρικός και, για αυτόν τον λόγο, πιο 'σοβαρός'.

Κάποιοι δε, επειδή ασχολούνται μόνον με την δυσφαγία δεν επιθυμούν να αποκαλούνται 'speech therapists / speech and language therapists / logopedists'...

Οι συνάδελφοι της ηπειρωτικής Ευρώπης όταν μιλούν την εθνική τους γλώσσα αυτο-προσδιορίζονται ως 'logoped'. Όταν, όμως, μιλούν αγγλικά μπορεί να αυτο-προσδιορισθούν ως 'logoped' αλλά και ως 'speech therapist' και 'speech pathologist'. Προσωπική μου γνώμη είναι ότι οι νεώτεροι συνάδελφοι αυτο-προσδιορίζονται ως 'λογοπαθολόγοι' (στην Ελλάδα και στο εξωτερικό) κάτι που αντανακλά την επιρροή της

ιατρικής αλλά και την προσωπική ανάγκη να δείξει κανείς ότι είναι, και ασχολείται, με κάτι που είναι 'επιστημονικό, μετρήσιμο, χρήζει ακριβούς ανατομικής ορολογίας κλπ'. Κάποιοι, μάλιστα, φτάνουν να υποστηρίζουν ότι μόνο οι 'λογοπαθολόγοι' μπορούν να κάνουν 'διάγνωση' και όχι ο 'λογοπεδικός ή ο λογοθεραπευτής'. Η δήλωση αυτή, κατά την γνώμη μου, αντανακλά αυτό που πιστεύει το άτομο για τον εαυτό του και τίποτα παραπάνω.

Ο όρος 'λογοθεραπευτής' είναι πιο περιεκτικός, χωρίς να είναι τέλειος - δεν παραπέμπει άμεσα στην δυσφαγία, για παράδειγμα. Όμως, το να είναι κανείς '-θεραπευτής' αποτελεί επιλογή ζωής και μια συνεχή πορεία και αναζήτηση. Δεν απορρέει η ιδιότητα αυτή από ένα πτυχίο, όπως και αν αυτό ονομάζεται.

Επίσης, ο όρος 'λογο-θεραπευτής' δηλώνει και την ανάγκη δουλειάς με την οικογένεια (και όχι μόνο με το παιδί, για παράδειγμα) κάτι που αποτυγχάνει να κάνει ο όρος 'λογοπαθολόγος', κατά την γνώμη μου, διότι επικεντρώνεται στην ανατομική/παθολογική όψη της διαταραχής.

Ο κάθε ένας από εμάς μπορεί να προσδιορίζεται όπως επιθυμεί. Ο όρος 'λογοθεραπευτής' είναι πιο περιεκτικός - πηγαίνει πέρα από την διάγνωση και την θεραπεία, ακουμπάει την σχέση και την οικογένεια ακόμη και τον ίδιο μας τον εαυτό και τις αδυναμίες μας που πρέπει να επεξεργαστούμε για να μπορέσουμε να δουλέψουμε με άτομα που παρουσιάζουν ελλείμματα στην επικοινωνία.